

Seminari internacional

Continuar formant-se després dels 16:

els programes de suport a la transició entre l'educació secundària obligatòria i la formació professional

Palma,
13 i 14 de desembre de 2018
Edifici Sa Riera, UIB

La transició entre l'educació secundària obligatòria (ESO) i l'ensenyament post obligatori implica processos de complexitat creixent. En el context d'una societat líquida (en paraules de Bauman) i volàtil (en terminologia d'Innerarity), l'augment d'aquesta complexitat va de la mà de la seva rellevància estratègica creixent en l'àmbit personal, social i econòmic. En aquest context, el nivell d'educació secundària superior (formació professional de grau mitjà o batxiller en el sistema educatiu espanyol) és considerat el mínim per a poder accedir als drets de ciutadania i, entre aquests, al de la formació al llarg de la vida.

Les característiques de l'oferta d'itineraris d'educació i formació i la seva articulació amb les necessitats, aspiracions personals i amb el teixit socioeconòmic, així com el suport i l'acompanyament a la presa de decisions individual i a la perseverança, determinen les transicions des de l'ESO a l'ensenyament post obligatori i els resultats educatius en aquesta etapa. Entre aquestes transicions, les que afecten els i les joves que no obtenen el títol de Graduat/a en ESO (GESO), o que l'obtenen amb dificultats, així com les de les poblacions més desfavorides a nivell socioeconòmic i familiar i les dels i les joves nous/noves sense el domini de la llengua i cultura, són les que presenten un risc més elevat d'abandonament dels estudis abans d'iniciar la secundària post obligatòria o durant la mateixa.

D'acord amb els resultats de la recerca sobre els itineraris de l'alumnat de FPB i de FPGM realitzat en el marc del projecte "Itineraris d'èxit i abandonament en la formació professional del sistema educatiu de nivell 1 i 2" (Ref. EDU2013-42854-R)¹, l'abandonament dels estudis de FPB i de FPGM sovint està associat a una inadequada elecció d'estudis. I és que, tal com assenyalàvem abans, els processos de transició han esdevingut molt complexos i una part creixent de la població jove necessita un suport addicional en termes d'orientació personal i professional per tal que la transició sigui exitosa. L'anàlisi de les dificultats amb les que es troben els i les joves quan han d'iniciar una formació professional ens permet també una aproximació privilegiada a les insuficiències de l'actual oferta formativa i a les relacions contradictòries entre formació i inserció professional.

1- Projecte finançat pel Ministeri d'Indústria, Economia i Competitivitat, l'Agència Estatal de Recerca i el Fons Europeu pel Desenvolupament Regional (FEDER) en el marc del Programa Nacional I+D+I.

Els programes de suport a la transició entre l'educació secundària obligatòria i la formació professional tenen, per tant, una funció de prevenció de l'abandonament primerenc de l'educació i la formació o bé de suport al retorn dels estudis. Es tracta d'un tipus de programes que l'estudi del Cedefop (2016) denomina "VET bridging and preparatory programmes, including career exploration opportunities and study guarantees" i que tenen com a objectiu "facilitar transicions amb major suport, preparació i informació per tal d'ajudar a joves sense qualificació a millorar les seves habilitats i estar millor preparats per a la formació professional..." (p. 34). Es posen en marxa en reconeixement del fet que "hi ha estudiants que no estan prou qualificats/formats/preparats/motivats per entrar a una formació professional (o en la propera etapa de formació en general) i necessiten temps i suport addicional per tal d'explorar les opcions formatives, millorar les notes, obtenir experiència laboral o noves habilitats professionals, acadèmiques i personals" (p. 34).

En aquest context, el Seminari Internacional "Continuar formant-se després dels 16: els programes de suport a la transició entre l'educació secundària obligatòria i la formació professional" té com a finalitat promoure la reflexió sobre la problemàtica de les transicions entre l'ESO i la FP i sobre les mesures i estratègies per tal de millorar la situació.

Els objectius que es persegueixen són els següents:

- Donar a conèixer els resultats del projecte "Itinerarios de éxito y abandono en la Formación Profesional del sistema educativo de nivel 1 y 2" en relació a la problemàtica de la transició entre l'educació secundària obligatòria (ESO) i la formació professional (FP).
- Conèixer experiències internacionals de suport a la transició entre l'educació secundària obligatòria i la formació professional.
- Reflexionar sobre la situació en relació a la transició entre l'ESO i la FP a Espanya i, en especial, a Balears.
- Proposar mesures per facilitar la transició entre l'ESO i la FP a Espanya i, en especial, a Balears.

El Seminari inclou dues Jornades de Treball. La primera, amb el títol "La transició entre l'educació secundària obligatòria i la formació professional: experiències internacionals" parteix dels resultats de la recerca del projecte "Itineraris d'èxit i abandonament a la FP del sistema educatiu de nivell 1 i 2" i té com a nucli central la presentació i discussió al voltant de programes de suport a la transició realitzats en diversos països europeus. Aquests reflecteixen un ampli ventall d'opcions pel que fa a continguts, metodologia i organització. Es planteja en un format de presentacions i debat, amb un ampli marge horari per a la discussió.

La segona jornada, amb el títol "La transició entre l'ESO i la FP a Balears: reptes i propostes d'actuació", té com a objectius principals reflexionar sobre la situació en relació a la transició entre l'ESO i la FP a Espanya i, especialment a Balears, així com proposar mesures per tal de facilitar l'esmentada transició. Es desenvolupa principalment a partir de grups de discussió sobre el tema.

Dra. Francesca Salvà

Presidenta comitè científic i organitzador

Referències. Cedefop (2016). *Leaving education early: putting vocational education and training centre stage. Volume II: evaluation policy impact.* Luxembourg: Publications Office. Cedefop research paper; N° 58. <http://dx.doi.org/10.2801/967263>.